

Notícies

Comissions de cursos naturalistes i de sessions científiques

Aquest curs 1997-1998, per primera vegada des de 1992, no s'ha organitzat cap curs naturalista. Els canvis de membres del Consell Directiu han estat la raó principal d'aquesta absència. Ara, però, s'ha recuperat la comissió dels cursos naturalistes que ja està treballant en el programa de cursos per al 1998-1999. També s'anuncia la posada en marxa de la comissió de sessions científiques per al curs 1998-1999.

Des d'aquest NOTÍCIES fem una crida als socis que vulguin formar part tant de la comissió de cursos naturalistes com de la de sessions científiques, i col·laborar en la planificació del programa d'activitats i en la seva organització i coordinació. Les persones interessades poden posar-se en contacte, com més aviat millor, amb la Secretaria de la ICHN.

Us preguem que dirigiu els vostres missatges al responsable de la comissió de la qual vulgueu formar part.

Jordi Pietx i Maria Sala
Comissió dels cursos naturalistes

Joan Pino i Joaquim M. Nogués
Comissió de les sessions científiques

Pla Comarcal de Protecció del Medi Natural i del Paisatge del Bages

Amb motiu de la celebració del Dia Mundial del Medi Ambient, el passat 5 de juny es van presentar a Sallent els primers treballs elaborats en l'àmbit d'aquest Pla, els quals es centraven precisament en aquest mateix municipi bagenc.

Per a la realització d'aquesta primera fase experimental, que abasta tota la superfície del municipi que no sigui espai urbà, ha calgut generar un important volum d'informació, ja que les dades existents fins al moment no permetien treballar amb el nivell de precisió que la cartografia a escala 1:5.000 requereix.

La cartografia dels hàbitats naturals, de les activitats amb possible impacte sobre el medi i del planejament urbanístic ha estat complementada amb

un extens treball d'anàlisi per poder seleccionar els indicadors més significatius.

Es preveu acabar el Pla en el termini d'un any, moment en què tant els ajuntaments com el conjunt de la comarca del Bages disposaran d'una informació exhaustiva sobre l'estat de conservació del medi natural, esdevenint una eina de gran utilitat a l'hora de prendre decisions que puguin incidir en el medi natural.

Cal recordar que la ICHN, a través de la seva delegació del Bages, ha subscrit un conveni de col·laboració amb el Consell Comarcal del Bages per donar el seu suport i assessorament naturalístic en el procés d'elaboració i aplicació del Pla. ■

Plantaeuropa, 2nd Conference, Uppsala, 9-14 de juny, 1998

Acollida per l'actiu Ministeri suec de medi ambient, ha tingut lloc fa pocs dies la segona Conferència Plantaeuropa, dedicada a la conservació de la flora d'Europa, continuació de la reunió celebrada a Ieras (Provença), ara fa tres anys. De fet, les plantes, a Europa, sempre han estat considerades de segona divisió, pel que fa a iniciatives de conservació. Tanmateix, les dades recents que eleven al 12 % les plantes del planeta en risc d'extinció i la consideració d'amenaçades de milers d'espècies de la flora europea, han afavorit una presència important d'institucions, governs, ONG, universitats i empreses de tot Europa a la reunió tinguda a l'ombra del mateix Linne.

Els temes clau tractats a Uppsala han estat:

- El projecte IPA («Important Plant Areas») que identifica els punts amb més diversitat vegetal del continent

(punts pilot al Regne Unit, Holanda, Eslovènia i Suècia).

- Les polítiques europees en conservació de la flora, on es van revisar les eines disponibles actuals (Estratègia Paneuropea, l'ampliació de la UE, la PAC i Natura 2000) i on es va presentar el projecte de Microreserves de Flora del País Valencià.
- La identificació de les espècies amenaçades, sobretot l'aplicació comparada de les categories antigues i noves de la UICN, que en general condueix a una reducció del 30 % o més d'espècies considerades amenaçades en la nova redacció.
- L'impacte de l'activitat forestal i agrària en la conservació de la flora
- La importància de la taxonomia per a la conservació, on es va donar a conèixer que la Declaració de Darwin ha estat assumida com a document de les parts de la Convenció sobre biodiversitat.

Novetats bibliogràfiques

Monografies d'educació ambiental. Dirigida per TERESA FRANQUESA i JAUME SUREDA, amb l'assessorament d'un consell editorial format per MARINA MIR, NEUS SANMARTÍ, ENRIC POL, JAUME TERRADES, RAMON FOLCH, SALVADOR CARDÚS, GUILLEM RAMON, ALBERT CATALÁN i MIQUEL RAYÓ.

És una nova col·lecció editada conjuntament per la Societat Catalana d'Educació Ambiental (SCEA) i la Societat Balear d'Educació Ambiental (SBEA) i l'editorial Di7 Edició.

Per a més informació:
SCEA (Marta Cuxart)
Tel. 93 215 4870
Fax 93 487 3282
scea@pangea.org

Estratègia espanyola per a la conservació i l'ús sostenible de la diversitat biològica

La ICHN ha rebut el darrer esborrany de l'Estratègia espanyola per a la conservació i l'ús sostenible de la diversitat biològica. Aquest text es discutirà en una propera reunió de la taula sectorial d'investigadors i universitats, en la qual participa la ICHN, perquè pugui ser presentat tot seguit a la Conferència Sectorial de Medi Ambient. Tots els qui desitgin una còpia d'aquest document la poden obtenir contactant amb la Secretaria de la ICHN o consultant el *web* de la ICHN: <http://www.iec.es/societat/ichn/iecusdb.htm>

• La conservació de les «plantes inferiors», a partir de l'Aparició del *Llibre vermell de les moltes d'Europa*, on es destaca la necessitat urgent d'incorporar també les

criptogrames a les polítiques de conservació.

Per a més informació: Cèsar Blanché
blanche@farmacia.far.ub.es ■

Consell Directiu

Resums de les actes de les reunions del Consell Directiu

A partir d'aquest número del NOTÍCIES, comencem aquesta nova secció amb la intenció d'apropar encara més l'activitat del Consell Directiu als membres de la Institució. Creiem interessant facilitar-ne un resum en aquest apartat, tot i que les actes es poden consultar íntegrament a la Secretaria de la Institució.

A la reunió del Consell Directiu del 20 de maig de 1998, el president informà que tant Josep M. Camarasa com Josep M. Ainaud estan treballant en els encàrrecs que la ICHN els va fer per als actes del centenari. Es continua treballant en el procés de reflexió de la ICHN amb vista a l'any 2000. Es presentaren algunes propostes per el logotip del centenari.

Es comentà el paper dels representants de l'IEC als espais naturals protegits, atès que la majoria d'aquests representants són membres de la ICHN.

La comissió dels cursos naturalistes proposa un programa de vuit a deu cursos per al curs vinent.

Finalment, després de força negociacions, s'ha aprovat el text definitiu que regularà el conveni de cessió del fons bibliogràfic de la Institució a la Biblioteca de la Universitat de Girona.

S'informà de la nova estructuració que vol imposar l'IEC, que pot conduir a una centralització i burocratització força negativa per a les filials. ■

Planificació estratègica de la biodiversitat

Reunió a Lleida sobre l'Estratègia catalana per a la conservació i l'ús sostenible de la diversitat biològica

La Universitat de Lleida i l'Oficina del Pla de l'Ajuntament de Lleida varen organitzar el passat 28 d'abril una reunió informativa sobre l'Estratègia catalana per a la conservació i l'ús sostenible de la diversitat biològica (EDB), projecte que elabora la Institució Catalana d'Història Natural en col·laboració amb el Departament de Medi Ambient de la Generalitat de Catalunya. L'estratègia sobre biodiversitat és un projecte obert a la participació de tots els sectors socials implicats i, per tal motiu, es presenta a persones, institucions i grups de treball relacionats amb el medi natural a Catalunya. El coordinador tècnic de l'EDB i vicepresident de la Institució Catalana d'Història Natural, Josep Germain, va ser l'encarregat de presentar

als assistents a la reunió de Lleida la situació actual de la preparació de l'EDB.

Aquest Pla estratègic té per finalitat que l'aprofitament, l'ús o l'explotació de les espècies i els ecosistemes no ultrapassi les capacitats productives d'aquests per fer-los perdurables en el temps. En una primera fase del procés d'elaboració, s'estan realitzant treballs de base que serviran per catalogar el patrimoni biològic de Catalunya, conèixer la seva situació actual i concretar prioritats i actuacions en les fases següents. En aquest context, la presentació a Lleida va servir per promoure la participació de científics i professionals d'aquestes terres i incloure'n les aportacions sobre diversos aspectes en fases actuals i futures d'aquest projecte. ■

Xarxa temàtica d'estudi de la biodiversitat

El passat 3 de juny la ICHN va assistir a la segona jornada de la Xarxa temàtica d'estudi de la biodiversitat. En aquesta reunió, diferents grups de recerca van exposar l'estat en què es troben els seus treballs i van elaborar propostes d'activitats que s'han de dur a terme durant aquest any, especialment propostes relacionades amb el manteniment de col·leccions i la creació de bases de dades. En aquesta

reunió es va informar sobre els treballs que s'estan duent a terme per a la construcció del nou Jardí Botànic de Barcelona i l'acord signat entre l'Ajuntament de Barcelona i el CSIC per a la construcció d'un nou edifici per a l'Institut Botànic de Barcelona. Igualment es va informar dels avenços en l'establiment del Centre de Documentació per a la Biodiversitat Vegetal en el Parc Científic de Barcelona. ■

Les connexions ecològiques i paisatgístiques al Parlament de Catalunya

Recentment, el Parlament de Catalunya ha adoptat dues resolucions relacionades amb les connexions ecològiques i paisatgístiques, fet aquest molt transcendent, ja que, per primer cop, el tema de la connectivitat dels espais naturals ha estat tractat de manera específica per la més alta instància legislativa del nostre país.

La Resolució 552/V, del 16 d'abril de 1998, adoptada per la Comissió d'Agricultura, Ramaderia i Pesca, insta el Govern a adoptar, en el termini màxim d'un any, unes directrius estratègiques per al manteniment de les connexions ecològiques i paisatgístiques entre els espais que gaudeixen d'algun tipus de protecció, com a base per a l'establiment d'una veritable xarxa ecològica de Catalunya.

La Resolució 554/V, del 6 de maig de 1998, adoptada per la Comissió de Política Territorial, insta el Govern a adoptar les mesures per garantir la connectivitat ecològica i paisatgística entre Collserola i Sant Llorenç del Munt.

La ICHN considera molt positivament aquesta iniciativa del Parlament de Catalunya, especialment pel fet de recollir algunes de les propostes que s'havien fet durant la sessió conjunta sobre xarxes ecològiques que van organitzar sis filials de l'IEC el passat mes de desembre de 1997, i també per tenir en compte la proposta de Via Verda Sant Llorenç - Collserola. ■

Resums de les sessions científiques

Col·loqui sobre Doñana

Organitzat conjuntament amb la Societat Catalana d'Ordenació del Territori (SCOT), el passat dia 16 de juny es va realitzar un col·loqui sobre Doñana. En aquesta sessió es volia fer un repàs dels fets esdevinguts a causa del trencament de la bassa de fangs tòxics d'Aznalcóllar, avaluar les possibilitats de recuperació dels sistemes naturals afectats i analitzar si a Catalunya es podria produir una situació similar.

La intervenció de Manuel Raya, periodista, va posar en evidència la inactivitat de les diferents administracions davant la irregular situació en que es trobava la bassa de fangs tòxics de la mina d'Aznalcóllar, la qual havia estat objecte de repetides denúncies, fins i tot de part d'enginyers de la mateixa mina.

Per la seva part, Javier Castroviejo, de l'estació biològica de Doñana, va presentar alguns dels desafiaments que haurà d'afrontar Doñana. Per una banda, caldrà prendre mesures per evitar que les previsibles pluges tardorals puguin arribar a Doñana carregades amb restes dels fangs tòxics o amb l'excés de sediments que els continuats moviments de terra generats per la retirada d'aquests fangs estan originant. Per altra banda, el visible desviament d'aquestes aigües afectarà el proveïment hídric del Parc Nacional, per la

qual cosa caldrà trobar una solució per obtenir els recursos hídrics necessaris per alimentar els aiguamolls de Doñana.

També es va insistir, durant la presentació de Javier Castroviejo en la necessitat de tenir en compte que aquest accident no ha estat un fet aïllat, i que, tant el Parc Nacional de Doñana com els indrets d'interès natural dels seu entorn, es veuen contínuament afectats per nombrosos impactes negatius, potser no tan importants, però continus.

En la intervenció del nostre consoci Narcís Prat, es va passar revista a diferents activitats i instal·lacions susceptibles d'afectar negativament els sistemes hídrics en cas d'accident, i va constatar que algunes d'aquestes activitats han estat denunciades per delictes ecològics. També es va fer esment de l'impacte que sobre els sistemes aquàtics tenen els efluentes procedents de les depuradores d'aigües residuals.

El col·loqui, que va comptar amb un important nombre d'assistents, es va cloure amb un debat en el qual es tractaren diverses qüestions relacionades amb el desastre de Doñana i amb els efectes de determinades activitats extractives del nostre país. ■

Recull de legislació

Caça i pesca

Ordre del 16 d'abril de 1998, per la qual s'estableixen períodes de veda per a la flota d'arrossegament a les comarques costaneres de Tarragona (DOGC núm. 2624, del 22 d'abril de 1998).

Estat actual de la recerca de vertebrats i del seu medi natural a la província de Barcelona

Un equip de treball del Departament de Biologia Animal (Unitat de Vertebrats) de la Universitat de Barcelona, integrat pels doctors Jacint Nadal, Daniel Guinart i Xavier de la Vega, està recopilant informació sobre les persones i institucions que realitzen treballs de recerca, gestió, observació i/o conservació, a la província de Barcelona, relatives als vertebrats i/o als hàbitats naturals dels quals depenen. La finalitat de la recerca és saber l'estat actual de coneixement de la fauna vertebrada i les línies de treball de les persones, els col·lectius i les institucions vinculat a l'estudi dels vertebrats i, en general, a la recerca, conservació i/o gestió del patrimoni natural.

Si voleu més informació, dirigiu-vos a:

Daniel Guinart i Sureda
Dep. Biologia Animal
(Vertebrats), UB

PIOC

Extensa web creada al 1995 que conté itineraris, tota la bibliografia i enllaços a l'ornitologia catalana. Actualització diària de les observacions d'ocells, activitats i notícies de l'àmbit de l'ornitologia als Països Catalans.

La podeu consultar a <http://www.abdn.ac.uk/~u17sc/pioc5.html>
Si voleu més informació, dirigiu-vos a: guillemchaon@ban.serviccom.es

Segon curs de geologia del Berguedà

La Fundació Universitària del Berguedà i l'Associació per la Promoció, Divulgació i Estudi de la Geologia (APDEG), han organitzat el segon curs de geologia del Berguedà.

Berga, del 13 al 18 de juliol de 1998.

Per a més informació:

FUBER - Fundació Universitària del Berguedà (Jaume Huch)
Tel. 93 821 3553
Fax 93 822 0955

APDEG - Associació per la Promoció, Divulgació i Estudi de la Geologia (Roger Mata)
Tel. i fax: 93 714 4699
r.mata@cgac.es

fundada el 1899

ICHN
Institut Català
d'Història Natural
Filial de l'Institut d'Estudis Catalans

Redacció: ICHN
C. del Carme, 47
08001 Barcelona
Tel. 932 701 652
Fax 932 701 180

Imprimeix: IMPREMTA BADIA, SL
Maqueta: Albert Beltran
Dipòsit Legal: B-39829-1995

Ordre del 16 d'abril de 1998, per la qual s'estableixen mesures complementàries de regulació de l'extracció de corall al litoral de Catalunya (DOGC núm. 2624, del 22 d'abril de 1998).

Decret 115/1998, del 26 de maig, pel qual es ratifica l'Acord del 27 de febrer de 1998, sobre gestió de la reserva nacional de caça dels Ports de Tortosa i Beseit (DOGC núm. 2650, del 22 de maig de 1998).

Espais protegits

Ordre del 5 de maig de 1998, per la qual s'amplia la reserva natural de fauna salvatge de la punta del Fangar (DOGC núm. 2645, del 22 de maig de 1998).

Ordre del 15 de maig de 1998, per la qual es declara refugi de fauna salvatge la finca Mas d'en Peris, al terme municipal de la Pobla de Cérvoles (DOGC núm. 2651, del 2 de juny de 1998).

Avaluació de l'impacte ambiental

Edicte del 24 de març de 1998, pel qual es fa pública la declaració d'impacte ambiental del projecte de recuperació i condicionament de l'estany d'Ivars, als termes municipals d'Ivars d'Urgell i Vila-sana, promogut i tramitat pel Departament de Medi Ambient (DOGC núm. 2618, del 14 d'abril de 1998).

Ports

Llei 5/1988, del 17 d'abril, de ports de Catalunya (DOGC núm. 2632, del 5 de maig de 1998).

Altres informacions

V Seminari de Gestió Ambiental de la ICHN. Per una gestió integrada, coordinada i sostenible de l'aiguabarreig Cinca-Segre-Ebre.

El proper mes de novembre es preveu organitzar a Mequinensa (Baix Cinca), vila de la riba de l'aiguabarreig, el V seminari de gestió ambiental, organitzat per la Institució Catalana d'Història Natural (ICHN), l'Estació Ornitològica del Baix Cinca (EOBC) i la Universitat de Lleida (UdL), amb la col·laboració d'altres entitats i universitats.

Els objectius se centren a cercar, en els diferents estudis i treballs elaborats en aquest àmbit territorial, aquells elements que puguin contribuir a la definició d'un model de gestió per a tot el conjunt d'aquest espai, de manera que es garanteixi la conservació dels seus valors naturals, s'afavoreixi l'ús sostenible des seus recursos, es coordinin les polítiques de les diferents administracions (sectorials i territorials) i es contribueixi a la sensibilització de la població.

Proposta de programa:

1. Els sistemes naturals
2. Ponència marc: valors, funcions i estat de conservació dels rius catalans.
3. L'ús dels recursos naturals
4. Instruments de planificació i gestió
5. Propostes per a un model de gestió integrat, coordinat i sostenible de l'aiguabarreig Cinca-Segre. ■

Recordau

Horari d'atenció als socis de la ICHN

Dilluns i dimecres, de 16 h a 20 h
Dimarts, dijous i divendres, de 9 h a 13 h

Adreça electrònica: ichn@iec.es
Pàgina d'Internet: <http://www.iec.es/societat/ichn>

Han col·laborat en la redacció d'aquest NOTÍCIES:

Ramon Batalla, Cèsar Blanché, Guillem Chacón, Josep Germain, Daniel Guinart, Roger Mata i Antoni Sánchez.